

Dret Internacional Públic

Codi: 102232
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	FB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Susana Beltran Garcia
Correu electrònic: susana.beltran@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Jaume Munich Gasa
Ana Ayuso Pozo
Sonia Güell Peris

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Tots els grups faran la docència en català tret del grup 02 que es farà en castellà. Tots els seminaris es faran en català tret del grup 02 en el què es faran dos seminaris en castellà i un seminari en català.

Grau Dret:

Grup 01: Jaume Munich

Grup 02: Susana Beltrán

Grup 51: Ana Ayuso

Grup Grau Ciència Política: Sònia Güell

Objectius

- Entendre que el sistema internacional és cada cop més interdependent i que la llibertat estatal per adoptar normes internacionals es veu limitada per la voluntat conjunta de la resta d'Estats
- Adonar-se que el dret internacional públic continua sent l'instrument necessari per a regular les relacions internacionals
- Assumir que són els mateixos subjectes que fan les normes internacionals els que han de complir-les. Només excepcionalment s'imposa coactivament el respecte del dret internacional públic

- Comprendre que el dret internacional públic té un nivell alt de compliment voluntari malgrat, a vegades, sembli el contrari. La raó és que s'adopta per l'interès comú dels Estats i per això es fa complir.

- Atendre que una part molt significativa de les normes internes dels Estats tenen el seu origen o estan relacionades amb el dret internacional públic

Competències

- Analitzar adequadament les qüestions vinculades amb la igualtat entre homes i dones.
- Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.
- Defensar i promoure els valors essencials de l'estat social i democràtic de dret.
- Demostrar eficàcia en un entorn canviant, a l'hora d'enfrontar-se a noves tasques, responsabilitats o persones.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Dominar les tècniques informàtiques per obtenir la informació jurídica (bases de dades de legislació, jurisprudència, bibliografia, etc.) i per comunicar dades.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Identificar, valorar i posar en pràctica els canvis en la jurisprudència.
- Incorporar els mecanismes necessaris per conèixer, valorar i aplicar les reformes legislatives així com per seguir els canvis que es produeixen en una determinada matèria.
- Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.
- Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
- Reconèixer i resoldre problemes.
- Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
- Ser capaç de liderar un conjunt de persones, utilitzant els mètodes més apropiats per guiar individus o grups per a aconseguir un objectiu.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.
- Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els valors de la societat internacional, en especial els orientats a promoure una cultura de pau, reflectits en l'ordenament internacional i europeu.
2. Analitzar la protecció dels drets humans en l'ordenament internacional i europeu.
3. Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques internacionals i europees tenint en compte que hi pot haver diversos raonaments possibles.
4. Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.
5. Demostrar eficàcia en un entorn canviant, a l'hora d'enfrontar-se a noves tasques, responsabilitats o persones.
6. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
7. Distingir les bases de dades més freqüents en el marc internacional.
8. Identificar, conèixer i aplicar els principis i les normes bàsiques de l'ordenament jurídic internacional i de la Unió Europea, en particular els que fan referència a la protecció dels drets humans.
9. Incorporar els mecanismes necessaris per a valorar i aplicar les reformes legislatives en el pla internacional i europeu, en particular respecte dels canvis produïts en la protecció dels drets humans.
10. Integrar la importància del dret internacional com a sistema regulador de la societat internacional i del dret de la Unió Europea, i el seu impacte en els ordres jurídics interns.
11. Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
12. Reconèixer i resoldre problemes.
13. Resoldre els problemes d'interpretació i aplicació que presenten les normes internacionals.
14. Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
15. Ser capaç de liderar un conjunt de persones, utilitzant els mètodes més apropiats per guiar individus o grups per a aconseguir un objectiu.

16. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.
17. Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
18. Trobar la normativa aplicable en matèria internacional.
19. Utilitzar les xarxes informàtiques de les fonts bibliogràfiques adequades per a un treball concret.
20. Valorar i posar en pràctica els canvis de la jurisprudència internacional i europea per aplicar-los a problemes jurídics concrets.

Continguts

PROGRAMA DE DRET INTERNACIONAL PÚBLIC

I. EL SISTEMA INTERNACIONAL

Lliçó 1. La societat internacional i el dret internacional públic (DIP)

Origen i evolució. La institucionalització del sistema internacional: el sistema de les Nacions Unides. Els principis de les Nacions Unides. Concepte de DIP. El DIP com a sistema jurídic de la societat internacional actual.

II. LA SUBJECTIVITAT INTERNACIONAL

Lliçó 2. La subjectivitat internacional de l'Estat

Concepte i elements constitutius de l'Estat. El principi de la igualtat sobirana. Les immunitats de l'Estat. El principi de la no intervenció. La successió d'Estats. El reconeixement d'Estats. El reconeixement de governs. La representació exterior dels Estats.

Lliçó 3. La subjectivitat internacional de les organitzacions internacionals (OI) i l'estatut internacional d'altres actors

La personalitat jurídica internacional de les OI. Les competències de les OI. Situacions històriques. Els pobles. Les ONG. Les empreses transnacionals. L'individu. La humanitat.

III. EL PROCÉS DE FORMACIÓ DE NORMES EN EL DIP

Lliçó 4. L'estructura del sistema jurídic internacional

Concepte de font i les normes de *lege ferenda*. Consentiment i consens dels Estats en la formació de normes. La jerarquia de les normes internacionals: el *ius cogens*.

Lliçó 5. Els tractats com a font de DIP

Concepte de tractat. Classes de tractats i funcions. La celebració de tractats: especial referència a l'Estat espanyol. Les reserves. L'aplicació provisional. Dipòsit i registre dels tractats.

Lliçó 6. Altres fonts de DIP, mitjans auxiliars i la seva interacció

El costum. Els principis generals del dret. L'equitat. La jurisprudència i la doctrina. Concepte i classes d'actes unilaterals dels Estats. Els actes normatius de les OI: la funció normativa interna i la funció normativa externa. El *soft law*. La interacció entre fonts formals i mecanismes coadjuvants per la creació de normes.

IV. APLICACIÓ ORDINÀRIA DEL DIP

Lliçó 7. Les relacions del DIP amb els drets interns

La recepció del DIP i la seva jerarquia: especial referència a l'Estat espanyol. La interpretació. L'aplicació de les normes de DIP: especial referència a l'Estat espanyol. Les tècniques de seguiment i el control internacional.

Lliçó 8. Efectes de les normes internacionals i les seves eventuais alteracions

Els efectes de les normes internacionals, especial referència als efectes *erga omnes*. Nul·litat, modificació, terminació i suspensió dels tractats.

V. APLICACIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL DIP

Lliçó 9. La solució pacífica de controvèrsies internacionals

Concepte i regulació de les controvèrsies. Els mitjans de solució diplomàtics. Els mitjans de solució jurisdiccionals: l'arbitratge i la solució judicial (especial referència al TIJ). La solució de controvèrsies a les OI.

Lliçó 10. La responsabilitat internacional

Concepte de responsabilitat internacional. L'element objectiu i l'element subjectiu. Les circumstàncies excoents. Conseqüències del fet internacionalment il·lícit: la reparació. L'obligació de reparar per actes lícits. La responsabilitat internacional del individu.

Lliçó 11. Mecanismes d'exigència del compliment del DIP

La protecció diplomàtica. Les mesures d'autotutela. Els procediments institucionalitzats: a) la sanció social i el poder disciplinari b) la prohibició de l'ús de la força i el poder de coerció dels capítols VII i VIII de la Carta. La pràctica de les Nacions Unides i altres mecanismes internacionals.

VI. COMPETÈNCIES ESPACIALS I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Lliçó 12. Competències espacials i espais d'interès col·lectiu

L'espai terrestre. L'espai aeri. El dret del mar. Altres espais d'interès col·lectiu. La protecció del medi ambient.

Lliçó 13. Arquitectura econòmica internacional i cooperació per al desenvolupament

Les relacions financeres internacionals. Les relacions comercials internacionals. La cooperació per al desenvolupament.

Metodologia

Nota prèvia:

La docència de l'assignatura, tant les classes magistrals com els seminaris seran presencials. L'assistència als seminaris és obligatòria

Activitats dirigides

- Classes teòriques: impartides pel docent.
- Seminaris: cada docent a l'inici de curs explicarà el sistema emprat.

Activitats autònomes

Cada docent responsable de l'assignatura explicarà la forma de preparar autònomament els continguts de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	19,5	0,78	1, 8, 9, 10, 13
Resolució de casos pràctics	5	0,2	1, 4, 5, 6, 12, 17, 18, 19, 20
Seminaris	14,5	0,58	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Autònomes			
Avaluació	5	0,2	8, 10, 13
Estudi	44	1,76	1, 8
Preparació de casos pràctics	21	0,84	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Preparació dels seminaris	21	0,84	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Recensió	15	0,6	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 18, 19, 20

Avaluació

AVALUACIÓ

Model d'avaluació: l'avaluació és continuada i té l'objectiu de que el professorat pugui establir el grau d'assoliment de les competències.

En els seminaris s'avaluaran 10 activitats realitzades al llarg del curs que suposaran el 50% de la nota final. Cada activitat val un 5%

Examen de continguts: es tracta d'un examen de preguntes relacionades amb el programa de l'assignatura, que equival al 50% de la nota final.

Reavaluació: hi ha reavaluació però només de l'examen de continguts (màx. 50%). No es demana nota mínima d'examen de continguts per anar a la reavaluació del mateix.

L'assignatura es considerarà aprovada si la suma de les notes obtingudes entre totes les activitats és com a mínim de 5, sempre i quan la nota de l'examen sigui igual o superior a 4.

Nota important:

L'alumnat que copii o intenti copiar un examen tindrà un 0 en l'examen. Tanmateix si presenta una pràctica en el que hi hagi plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'alumne suspendrà l'assignatura.

La simple possessió en els exàmens d'un mòbil o qualsevol altre instrument electrònic és presumirà que l'alumne està copiant.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat 1	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Activitat 10	5%	0	0	3, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19

Activitat 2	5%	0	0	1, 3, 6, 7, 8, 12, 18, 19
Activitat 3	5%	0	0	1, 3, 4, 5, 7, 8, 12, 14, 16, 18, 19, 20
Activitat 4	5%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 16
Activitat 5	5%	0	0	3, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20
Activitat 6	5%	0	0	3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20
Activitat 7	5%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20
Activitat 8	5%	0	0	2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 19, 20
Activitat 9	5%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20
Examen de continguts	50%	5	0,2	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 18, 20

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA OBLIGATÒRIA

CASANOVAS, Oriol.; RODRIGO, Angel. J., *Compendio de derecho internacional público*, Tecnos, 2021.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

ANDRES, Paz., *Sistema de Derecho Internacional Público*, Ciivitas, 2020,

<https://proview.thomsonreuters.com/launchapp/title/aranz/monografias/109124102/v6/page/1>

ANDRES, Paz., *Sistema de derecho internacional público*, 5ª ed., Civitas, 2018.

CASADO, Rafael., *Derecho internacional*, 3ª ed., Tecnos, 2017.

DÍEZ DE VELASCO, Manuel., *Las organizaciones internacionales*, 16ª ed., Tecnos, 2010.

DIEZ DE VELASCO, Manuel., *Instituciones de derecho internacional público*, 18º ed., Tecnos, 2013.

FERNÁNDEZ, Antonio et al., *Curso de Derecho Internacional Público*, Tirant lo Blanc 2015

<https://biblioteca-tirant-com.are.uab.cat/cloudLibrary/ebook/show/9788490868188>

GONZÁLEZ, Julio D., et al., *Curso de derecho internacional público*, 4ª ed., Thomson/Civitas, 2008.

GUTIÉRREZ, Cesáreo., CERVELL, María José., *El derecho internacional en la encrucijada. Curso general de derecho internacional público*, 4ª ed., Trotta, 2017.

JUSTE, José., et al., *Lecciones de derecho internacional público*, 3ª ed., Tirant lo Blanch, 2018.

LARA PATRÓN, Rubén., *Derecho Internacional Público*, Iure Editores, 2017;

<https://elibro.net/es/lc/uab/titulos/40226>

MARIÑO, Fernando., *Derecho internacional público (Parte General)*, 4ª ed., Trotta, 2005.

OLIVEIRA MAZZUOLI, Valerio., *Derecho internacional público contemporáneo*. J.M. BOSCH EDITOR., 2019.,

<https://elibro.net/es/lc/uab/titulos/121420>

ORTEGA, Martín., *Derecho global. Derecho internacional público en la era global*, Tecnos, 2014.

PASTOR, José Antonio., *Curso de derecho internacional público y organizaciones internacionales*, 23ª ed., Tecnos, 2019.

PIÑOL, Joan Lluís. (coordinador), *Dret internacional públic*, UOC, 2000.

REMIRO, Antonio., *et al.*, *Derecho internacional. Curso general*, 1ª ed., Tirant lo Blanch, 2010.

RODRÍGUEZ DÍAZ, Begoña., *Apuntes de Derecho internacional público*, Dykinson, 2016;
<https://elibro.net/es/lc/uab/titulos/96868>

RODRIGUEZ, Alejandro., *Lecciones de derecho internacional público*, 6ª ed., Tecnos, 2006.

SALINAS, Ana. (dir.), *Lecciones de Derecho Internacional Público*, Tecnos, 2015

COL·LECCIONS DE TEXTS BÀSICS

ANDRES, Paz., *Legislación básica de derecho internacional público*, 19ª ed., Tecnos, 2019.

TORRES, Nila., *Derecho Internacional Público. Instrumentos normativos*, 2ª ed., Tirant lo Blanch, 2017.

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic